

Utredning om offentligt biträde

Föreningen Sveriges Socialchefer har i ett yttrande över en utredning om Offentligt biträde och kostnadsersättning i förvaltningsärenden (SOU 1971: 76) anfört följande:

"I betänkandet, som får ses som en komplettering till förslag till rättshjälpsreform, numera framlagt i prop 1972: 4, föreslås att offentligt biträde i vissa fall skall kunna förordnas i ärenden som angår den personliga rörelsefriheten. För den kommunala socialvårdens del blir därmed frihetsberövandena inom barna- och nykterhetsvårdsområdena av särskilt intresse. I betänkandet föreslås att offentligt biträde av länsrätten skall kunna förordnas i ärenden av denna typ, dock endast i det skede då ärendet är föremål för handläggning inför länsrätten. Som skäl för denna begränsning anför utredningen (sid 131 i betänkandet) för barnavårdsområdets del att barnavårdsnämnden ofta under långa perioder måste upprätthålla kontakt med barnen och dessas vårdnadshavare, att barnavårdsnämndens insatser i första hand går ut på att hjälpa och stödja dem på bästa möjliga sätt och att detta är en förutsättning för ett förtroendefullt samarbete mellan nämnden och enskilda parter. Mot denna bakgrund finner utredningen det

främmande att man i ärenden hos barnavårdsnämnd tillsätter ett offentligt biträde med uppgift att verka för att den enskildes rätt tillvaratages.

Föreningen kan inte dela utredningens bedömning i denna del. Förvisso syftar barnavårdslagen i första hand till att vara en vårdlagstiftning och föreningen vill understryka att de behandlingsmässiga förutsättningarna bör göras så gynnsamma som möjligt. I ett antal ärenden uppkommer emellertid fråga om tvångsomhändertagande, vilken åtgärd endast får ifrågakomma då andra utvägar icke står till buds. Föreningen kan inte förstå annat än att det skulle vara ägnat att öka rättssäkerheten och samtidigt att stärka förtroendet för socialvården om möjligheter öppnades att redan på det primärkommunala planet tillsätta offentligt biträde, då förslag till barnavårdsnämnden framlägges om omhändertagande för samhällsvård enligt 29 § barnavårdslagen om det behövs för att tillvarata deras rätt som målet rör. Motsvarande bör gälla i ärenden rörande samhällsvårdens upphörande.

Frågan kan komma i annat läge då socialutredningen har att pröva inslaget av tvångsåtgärder inom barnavårdslagen. Med nuvarande barnavårdslag är det dock föreningens uppfattning att ett offentligt biträde i vissa ärenden skulle ha en viktig roll att fylla redan i det skede ärendet handlägges inför barnavårdsnämnden. I detta skede är det som regel inte förenat med någon nämnevärld administrativ omgång att tillgodose en begäran om komplettering av utredningen. Det offentliga biträdet kan lämna barn och föräldrar råd om ställningstagande till samtycke till verkställighet etc. Biträdets betydelse från rättssäkerhetssynpunkt belyses också av att barnavårdsnämndens beslut ofta sätts i verkställighet utan

hinder att ärendet ej prövats av länsrätten och att ett interimistiskt omhändertagande sålunda kan komma att bestå under en tidsperiod, som väl kan jämföras med häktningstiden.

Föreningen tror inte att den praktiska omgången i de ärenden, som kan bli aktuella, behöver bli besvärande. I samband med kommunikationen enligt 15 § förvaltningslagen kan underrättelse också lämnas om att offentligt biträde under givna förutsättningar kan förordnas i ärendet. I ett fåtal ärenden, då berörda parter är i särskilt behov av rättslig rådgivning, förutsättes förordnande kunna ske ex officio.

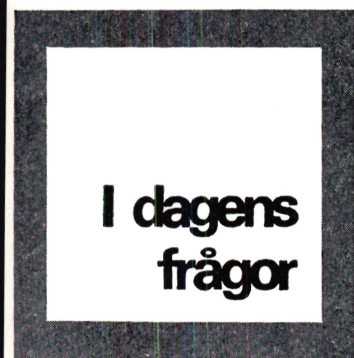
Föreningen har övervägt om de skäl som talar för offentligt biträde inför barnavårdsnämnd, kan göras gällande då nykterhetsnämnd aktualiserar frågan om tvångsintagning. Den primärkommunala instansen förfogar inte på detta område på motsvarande sätt över det administrativa frihetsberövandet. Föreningen har därför inte funnit att skälen för införande av institutet offentligt biträde på detta område har tillräcklig styrka.

Föreningen har med tillfredsställelse konstaterat att utredningen inte föreslagit någon formell kompetensbestämelse för offentligt biträde utan i detta stycke blott förutsatt att biträdet skall vara lämpligt. Föreningens erfarenheter pekar nämligen på att endast ett fåtal advokater och andra jurister är tillräckligt väl insatta i de socialrättsliga förhållandena för att på de korta varsel, varom här kan bli fråga, kunna göra en meningsfylld insats. På grund härav är det väsentligt att — såsom utredningen föreslagit — kretsen av tänkbara offentliga biträden inte inskränkes genom snäva kompetensbestämmelser. Föreningen finner att personer med exempelvis socio-nomutbildning och lämplig prak-

tisk tjänstgöring i många fall borde kunna göra en god insats som offentliga biträden i dessa ärenden. På grund härav förutsätter föreningen att de myndigheter, som kommer att ha hand om förordnandena av offentliga biträden, skaffar sig en god kännedom om vilka personer — utöver advokater och deras biträdande jurister — som är lämpliga att mottaga dylika förordnanden.

I övrigt föranleder inte remitterade betänkande till något förenings yttrande.

Äberopande det ovan anförda får Föreningen Sveriges Socialchefer tillstyrka utredningens förslag samt hemställa att till fortsatt övervägande upptages frågan om möjlighet till offentligt biträde i samhällsvårdsärenden inför barnvårdsnämnd."

Red: Sten Söderberg

Miljöforskningen samordnas

Miljöforskningen bör enligt ett riksdagsbeslut samordnas och därför har jordbruksminister Bengtsson tillsatt en sakkunnigkommitté med departementsrådet Allan Johansson som ordförande.

Det finns en forskningsnämnd inom naturvårdsverket men insatser på området görs också av andra statliga organ.

Med hänsyn till forskningsområdets stora spännvidd och svårigheter att dra klara gränser gentemot andra forskningsområden är det i och för sig naturligt att anslag till forskning som berör miljöförhållanden har kommit att beviljas av olika organ. På grund av den mångskiftande karaktären hos de forskningsuppgifter som här anmäler sig torde det också vara ändamålsenligt att uppgifterna delas upp på ett antal institutioner. Det framstår emellertid som i hög grad angeläget, säger jordbruksministern i direktiven, att forskningen inom miljöförhållanden så långt möjligt samordnas så att största möjliga effektivitet och mest ändamålsenliga användning av tillgängliga ekonomiska och personella resurser uppnås.

De sakkunniga bör inledningsvis göra en inventering av statens nuvarande insatser för miljöförhållanden forskning. Vid avgränsningen av forskningsområdet bör de sakkunniga utgå från den yttre miljön. De sakkunniga bör därefter undersöka efter vilka vägar en samordning av miljöförhållanden forskning bör ske.

I samband med att samordningsproblemen tas upp till granskning av de sakkunniga torde frågan om miljöförhållanden forskningens uppdelning på grundforskning, tillämpad forskning och utvecklingsarbete komma upp. De sakkunniga bör därför bilda sig en uppfattning om hur fördelningen i stort av resurserna bör ske mellan de olika forskningsinriktningarna och lägga fram de förslag som föranleds av dessa överväganden.

Resultaten av miljöförhållanden forskning är av grundläggande betydelse för hur de praktiska miljöproblemen skall kunna lösas. Såväl de statliga myndigheterna som kommunerna och industrin behöver snabbt få tillgång till forskningsresultaten.

Reningsverken som arbetsmiljö Arbetsmiljön vid reningsverk kommer att utredas av en arbetsgrupp i arbetarskyddsstyrelsens regi. I gruppen ingår representanter för arbetarskyddsstyrelsen, socialstyrelsen, naturvårdsverket, kommunförbundet och kommunalarbetsförbundet.

Frågan om hälsorisker vid reningsverken har på senare tid aktualiserats på olika håll, bl.a. i Umeå, och genom en framställning från kommunalarbetsförbundet till arbetarskyddsstyrelsen. Arbetsgruppen skall nu svara för att frågan blir allsidigt och förutställningslöst utredd samt att förslag till ändrade anvisningar för anläggningar och arbete inom reningsverken kommer fram i den mån detta visar sig befogat.

Arbetsgruppen leds av överläkare Gustav Weissglas.

Barnarbete och hamnarbete — två konventioner

Vid årets ILO-konferens i Genève behandlades bl.a. barnarbetet. Man enades om att det behövs en konvention om bestämda åldersgränser för sysselsättning av barn och ungdom. Stater som ratificerar konventionen åtar sig att omgående göra slut på allt barnarbete och helst höja minimiåldern för ungdomsarbete, som ej får vara lägre än 14 år.

De förslag till en konvention om hamnarbetarnas villkor som generalkonferensen antog, har bl.a. till syfte att skapa större säkerhet vid anställningen av denna arbetarkategori. Staterna uppmanas att i största möjliga utsträckning säkra permanent sysselsättning åt hamnarbetare. Vidare bör särskilda registreringskontor upprättas med uppgift att ge arbetare, som är registrerade som hamnarbetare, företrädesrätt vid nyanställning av arbetskraft.

Konventionen rekommenderar att myndigheter, arbetsgivarorganisationer och fackförbund inleder ett intimt samarbete för att säkra att man uppnår fulla fördelar av de nya lastnings- och lossningsmetoderna och vid behandling av gods i hamnarna över huvud taget.

Konventionen är ett juridiskt dokument, som i detalj genomgår de sociala konsekvenserna av den starkt ökade mekaniseringen i hamnarna.